

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de către Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel și de Primăria orașului Nisporeni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului,

împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Primăria orașului Nisporeni și Vitalie Mărgineanu și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni,

c o n s t a t ă:

La data de 06 decembrie 2016, Primăria orașului Nisporeni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață.

În motivarea acțiunii, reclamanta, Primăria orașului Nisporeni a indicat că, Vitalie Mărgineanu nu și-a onorat obligațiunea de a achita redevențele în conform art.448 alin. (1) Cod civil.

Reclamanta a menționat că, prin Decizia Consiliului orașenesc Nisporeni nr. 6/29 din 09 septembrie 2009 i-a fost acordat lui Vitalie Mărgineanu dreptul de suprafață a unui lot de pământ cu suprafața de 0,10 ha, pentru edificarea unei construcții și anume, amenajarea unei parcări auto în orașul Nisporeni.

Reclamanta, Primăria orașului Nisporeni a indicat că, conform contractului de acordare a dreptului de suprafață a terenului public din domeniul privat nr. 03 din 16 februarie 2010, încheiat între Primăria orașului Nisporeni și Vitalie

Mărgineanu, acesta urma să achite o redevență anuală, iar la momentul adresării în instanța de judecată, datoria pentru plata redevenței constituia suma de 70 044 lei.

La 20 mai 2017, Vitalie Mărgineanu a depus acțiunea reconvențională împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului.

În motivarea acțiunii, reclamantul reconvențional, Vitalie Mărgineanu a indicat că, de fapt, reclamanta Primăria orașului Nisporeni solicită anularea contractului de suprafață cu nr. 03 de acordare a dreptului de suprafață a terenului public din domeniul privat, încheiat la data de 16 februarie 2010, între Primarul orașului Nisporeni, care a acționat în baza deciziei nr. 6/29 din 09 septembrie 2009 a Consiliului orașenesc Nisporeni și Vitalie Mărgineanu.

Reclamantul reconvențional, Vitalie Mărgineanu a menționat că, prin decizia nr. 6/29 din 09 septembrie 2009 a Consiliului orașenesc Nisporeni i s-a acordat dreptul de suprafață, asupra unui teren, cu suprafața de 0,10 ha pentru edificarea unei construcții, și anume amenajarea unei parcări auto în orașul Nisporeni, fiind semnat contractul de acordare a dreptului de suprafață a terenului public din domeniul privat nr. 03 din 16 februarie 2010, înregistrat la organul cadastral la data de 02 martie 2010.

Reclamantul reconvențional a indicat că, după semnarea contractului sus menționat, a început să valorifice efectiv terenul.

Reclamantul reconvențional a invocat că, prin decizia nr. 9/31 din data de 19 decembrie 2013 a Consiliului orașenesc Nisporeni a fost abrogată decizia nr. 6/29 din 09 septembrie 2009 a Consiliului orașenesc Nisporeni.

Reclamantul reconvențional, Vitalie Mărgineanu a menționat că, pentru a remedia amiabil acest litigiu, la data de 11 octombrie 2016 a înaintat Consiliului orașenesc Nisporeni cerere privind tranșarea amiabilă a litigiului, care nu a fost examinată, fiind informat doar despre faptul că, a fost transmisă spre examinare subdiviziunilor din cadrul Consiliului orașenesc Nisporeni.

Prin urmare, reclamantul reconvențional Vitalie Mărgineanu a solicitat admiterea acțiunii reconvenționale; obligarea Consiliului orașenesc Nisporeni să adopte o decizie, prin care să fie dispusă anularea integrală a deciziei nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni, anularea parțială a deciziei nr.6/29 din 09 septembrie 2009 a Consiliului orașenesc Nisporeni, anularea sumelor calculate pentru achitarea arendei pentru perioada 2013 -2016, conform contractului de acordare a dreptului de suprafață a terenului public din domeniul privat nr.03 din 16 februarie 2010 și respingerea cererii de chemare în judecată inițiale.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni, s-au respins, ca neîntemeiate, cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață, pentru neachitarea redevenței, în sumă totală de 93 296 lei și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Primăria orașului Nisporeni și Vitalie Mărgineanu și s-a

menținut hotărârea din 12 decembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces, la data de 07 mai 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.165), însă date despre recepționarea acesteia de către recurenți, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost declarat de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel, la data de 19 iulie 2018, iar de Primăria orașului Nisporeni la data de 09 octombrie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurentul Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea parțială a hotărârii din 12 decembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni și a deciziei din data de 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii acțiunii reconvenționale, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie admisă acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului.

În motivarea cererii de recurs, suplimentar celor indicate în acțiunea reconvențională, recurentul Vitalie Mărgineanu a indicat că, instanțele ierarhic inferioare au examinat superficial cauza, au interpretat eronat legea și au ignorat faptul că, există prevederi legale clare, care conferă recurentului dreptul de a putea valorifica terenul destinat pentru construcții, anume în vedere edificării unei construcții.

Recurentul a menționat că, este impus să achite redevențe pentru suprafața terenului, de care el nu are posibilitatea să îl folosească efectiv și să beneficieze de drepturile transmise prin contract.

Recurentul Vitalie Mărgineanu a indicat că, prima instanță eronat a stabilit că, nu a fost respectată procedura prealabilă de soluționare a litigiului, or pentru a remedia amiabil acest litigiu, la data de 11 octombrie 2016, el a înaintat către Consiliul orașenesc Nisporeni cerere privind tranșarea amiabilă a litigiului.

La fel, recurentul a invocat că, Primăria orașului Nisporeni anterior a înaintat cerere de chemare în judecată cu obiect similar, iar prin hotărârea din data de 21 aprilie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată. Respectriv, reclamanta nu mai este în drept să se adreseze din nou în instanța de judecată cu solicitarea de a fi anulat contractul de acordare a dreptului de suprafață a terenului public din domeniul privat nr. 03 din 16 februarie 2010.

La data de 17 august 2018, în adresa părților din litigiu, a fost expediată copia recursului declarat de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Iar, la 09 octombrie 2018, Primăria orașului Nisporeni, a depus cerere de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel, casarea parțială a hotărârii din data de 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni și a deciziei din data de 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii cererii de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață.

În motivarea cerințelor înaintate, Primăria orașului Nisporeni a menționat că, a înaintat cerere de chemare în judecată privind anularea contractului de suprafață în baza art. 448 alin 3 Cod civil pe motiv că, nu au fost achitate redevențele și penalitățile, începând cu anul 2013 până la înaintarea cererii de chemare în judecată, acumulându-se o datorie în sumă de 93 296 lei.

Primăria orașului Nisporeni a indicat că, pînă la data de 20 octombrie 2017, Vitalie Mărgineanu a achitat suma de 34 884 lei, cu titlu de redevență, dar nu și penalitățile acumulate pînă la acel moment, fapt ce probează că, acesta a recunoscut redevențele calculate.

La fel, Primăria orașului Nisporeni a invocat că, Vitalie Mărgineanu la semnarea contractului nr.03 din 16 februarie 2010 cunoștea despre emiterea deciziei nr. 6/29 din 09 septembrie 2009 a Consiliului Orașenesc Nisporeni, în care era indicat scopul și natura acestei suprafețe. Totodată, limitele întinderii dreptului de suprafață asupra terenului au fost stabilite în clauzele contractului semnat de către părți.

Ținînd cont de cele indicate supra, prin prisma practicii CtEDO, instanța de recurs va interpreta că actul depus de Primăria orașului Nisporeni la data de 09 octombrie 2018, denumit „referință”, reprezintă o cerere de recurs, prin care aceasta își exprimă dezacordul cu soluțiile oferite de instanțele ierarhic inferioare. Or, instanța nu este ținută de denumirea actului depus, acordată de partea în proces, dar urmează să o interpreteze prin prisma celor indicate în acest act și de prevederile legale.

Prin încheierea din 31 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Primăria orașului Nisporeni împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiînd materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel și Primăria orașului Nisporeni urmează a fi admise, se casează decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului

Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, din următoarele motive.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, la data de 06 decembrie 2016, Primăria orașului Nisporeni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață.

La 20 mai 2017, Vitalie Mărgineanu a depus acțiune reconvențională împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni, prin care a solicitat obligarea Consiliului orașenesc Nisporeni să adopte o decizie, prin care să fie dispusă anularea integrală a deciziei nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni, anularea parțială a deciziei nr.6/29 din data de 09 septembrie 2009 a Consiliului orașenesc Nisporeni, anularea sumelor calculate pentru achitarea arendei pentru perioada 2013 -2016, conform contractului de acordare a dreptului de suprafață a terenului public din domeniul privat nr.03 din 16 februarie 2010 și respingerea cererii de chemare în judecată inițiale.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni, s-au respins, ca neîntemeiate, cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață, pentru neachitarea redevenței în sumă totală de 93 296 lei și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Primăria orașului Nisporeni și Vitalie Mărgineanu și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni.

Respectiv, instanța de recurs relevă că, una din pretențiile lui Vitalie Mărgineanu indicată în acțiunea reconvențională se referă la obligarea Consiliului orașenesc Nisporeni să adopte o decizie, prin care să fie dispusă anularea integrală a deciziei nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni.

Conform art. 3 al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; subdiviziunile autorităților publice și funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b). Obiect

al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Astfel, conform art.3 alin.(2) din Lege, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Colegiul relevă că, se consideră nesoluționare în termen legal a unei cereri refuzul nejustificat al unei autorități publice de a primi o cerere referitoare la un drept recunoscut de lege sau faptul de a nu răspunde persoanei în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii de către autoritatea publică, dacă prin lege nu este prevăzut alt termen de soluționare a cererii.

Colegiul relevă că, recurentul Vitalie Mărgineanu a indicat că, într-u respectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului, s-a adresat la data de 11 octombrie 2016, către Consiliul orașenesc Nisporeni cu o cerere prin care a solicitat anularea deciziei nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni.

Ținând cont de cele menționate supra, unul din obiectul acțiunii reconvenționale se referă la decizia nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni.

Instanța de recurs menționează că, la materialele cauzei lipsește decizia nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni, deși aceasta urma a fi anexată la materialele cauzei și examinată în cadrul soluționării litigiului.

Or, instanța de judecată nu poate examina legalitatea și temeinicia unui act administrativ, atît timp cît acesta nu este prezentat în instanță.

În conformitate cu art. 9 alin. (2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntîmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărîri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.

Iar, conform art. 22 alin. (2) lit. b) Legea contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000, în cazul punerii cererii pe rol, judecătorul dispune prezentarea de către pîrît a actului administrativ contestat și a documentației care a stat la baza emiterii acestuia, a înscrisurilor sau a altor date pe care instanța le consideră necesare în judecarea pricinii.

Astfel, Colegiul reține că, în pofida rolului diriguitor al instanței judecătorești, instanțele ierarhic inferioare nu au întreprins măsuri pentru a asigura examinarea legalității și temeiniciei deciziei nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni.

Mai mult, deși instanțele ierarhic inferioare au indicat în motivarea soluțiilor adoptate, prin decizia nr. 9/31 din 19 decembrie 2013 a Consiliului orașului Nisporeni a fost abrogată decizia nr. 6/29 din 09 septembrie 2009 a Consiliului orașenesc Nisporeni, aceasta lipsește la materialele cauzei.

Totodată, conform art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Iar, conform art. 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Astfel, în interpretare corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că, termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

Colegiul relevă că, deși în dispozitivul hotărârii din 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni s-a respins, ca neîntemeiată, în motivarea soluției, prima instanță a indicat că acțiunea reconvențională se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție (f.d.120 verso).

Mai mult, Colegiul relevă că, în motivarea hotărârii din 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni, la fel se regăsesc argumente contradictorii. Astfel, deși în motivarea hotărârii din 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni se indică că, termenul de prescripție poate fi aplicat doar dacă a fost invocat de partea în interesul căruia acesta s-a scurs, iar în litigiul dedus judecătii reprezentantul Primăriei a solicitat respingerea acțiunii reconvenționale ca fiind neîntemeiate, prima instanță conchide că acțiunea reconvențională a fost depusă în afara termenului de prescripție (f.d.120).

La fel, Colegiul relevă că, decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău la fel oferă soluții contradictorii. Astfel, în dispozitivul deciziei din data de 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău este indicat că se menține hotărârea din 12 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni, prin care s-a respins, ca neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni, iar în motivarea deciziei din 29 martie 2018, instanța de apel concluzionează că, acțiunea reconvențională este depusă cu omiterea termenului de adresare în instanța de contencios administrativ și nu urmează a fi examinată în fond (f.d.163).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs menționează că, instanțele de judecată, trebuie, să emită o hotărâre clară, având în vedere caracterul determinant

al concluziilor sale, în temeiul principiului clarității hotărârii judecătorești, iar instanțele ierarhic inferioare au admis neclarități în soluțiile adoptate.

Astfel, instanța de recurs constată că, circumstanțele invocate de reclamantul reconvențional Vitalie Mărgineanu, în acțiunea înaintată, au rămas fără o apreciere adecvată a instanțelor ierarhic inferioare, deși, urmau a fi verificate și analizate minuțios, întru soluționarea obiectivă și corectă a litigiului dedus judecătii.

Totodată, Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare nu au verificat dacă în litigiul dedus judecătii, urmau a fi aplicate prevederile art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, care stabilește că, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care, într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri, s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă.

Instanța de recurs indică că, prin hotărârea judecătorească menționată în textul normei date, se va avea în vedere actele judecătorești pronunțate de către instanțele judecătorești naționale în litigiile între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri.

Respectiv, legiuitorul a condiționat încetarea procesului în cazul în care, s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă, într-un litigiu similar litigiului dedus judecătii, prin întrunirea cumulativă a 3 criterii și anume: litigiile să fie între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri.

Instanța de recurs relevă că, art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, se interpretează prin metoda gramaticală a interpretării legii.

Interpretarea gramaticală a legii constă în lămurirea conținutului unei norme juridice pe baza regulilor gramaticii, ceea ce presupune folosirea procedeelelor de analiză morfologică și sintactică a textului legal, ținându-se cont de înțelesul termenilor utilizați în textul respectiv, de legătura dintre acești termeni, de construcția propoziției sau a frazei, de particulele întrebuințate, precum și de semnele de punctuație.

Ținând cont de faptul că, părțile omogene sunt întotdeauna separate de virgula, fapt ce denotă enumerarea unor lucruri și interpretând gramatical art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul indică că, pentru a înceta procesul într-un litigiu dedus judecătii, în cazul în care, s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă, într-un litigiu similar, litigiul dedus judecătii și litigiul invocat ca temei de încetare a procesului, trebuie să fie similare prin întrunirea cumulativă a 3 criterii și anume: litigiile să fie între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri.

Astfel, Colegiul reține că, în litigiul dedus judecătii Vitalie Mărgineanu a invocat că, Primăria orașului Nisporeni anterior a înaintat cerere de chemare în judecată cu obiect similar, iar prin hotărârea din 21 aprilie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Însă, la materialele cauzei nu a fost anexată hotărârea din 21 aprilie 2015 a Judecătoriei Nisporeni sus menționată, fapt ce face imposibilă verificarea faptului dacă litigiul dedus judecătii și litigiul invocat ca temei de încetare a procesului, sunt similare prin întrunirea cumulativă a 3 criterii și anume: litigiile să fie între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri.

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din data de 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel nu conține o apreciere convingătoare a tuturor motivelor indicate în cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns. Respectiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze

efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectiva eroare judiciară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursurile declarate de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel și Primăria orașului Nisporeni, se casează decizia din data de 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale a litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Vitalie Mărgineanu, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel și de Primăria orașului Nisporeni.

Se casează decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria orașului Nisporeni împotriva lui Vitalie Mărgineanu cu privire la anularea contractului de suprafață și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Mărgineanu împotriva Consiliului orașenesc Nisporeni și Primăriei orașului Nisporeni cu privire la obligarea emiterii actului, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Visternicean

Victor Burduh

Nina Vascan